

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	2110011976
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2110011976.5

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému X. H. a spol. pre pokračovací obzvlášť závažný zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. f), písm. i) Trestného zákona, a iné na neverejnom zasadnutí konanom 29. októbra 2024 v Bratislave o dovolaní obvineného A. H. proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 16. septembra 2020, sp. zn. 3To/66/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. H. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Trnava (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 18. januára 2018, sp. zn. 3T/80/2010, uznal vinnými

obvineného X. H. v bodoch 1) a 2) z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. f), písm. i) Trestného zákona sčasti v bode 2) aj s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona v súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona, zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona a zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona; v bode 1) obžaloby v súbehu aj s obzvlášť závažným zločinom vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, spáchaného sčasti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona; v bode 2) obžaloby v súbehu aj s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona a prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona;

obvineného A. H. v bodoch 1) a 2) z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. f), písm. i) Trestného zákona, sčasti v bode 2) aj s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona;

obvineného D. H. v bodoch 1) a 2) z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. f),

písm. i) Trestného zákona, sčasti v bode 2) aj s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona; v bode 2) v súbehu aj s prečinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona, prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. c) Trestného zákona, prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Trestného zákona, zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 2 Trestného zákona a zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a) Trestného zákona

obvineného N. A. v bodoch 1) a 2) z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. f), písm. i) Trestného zákona, sčasti v bode 2) aj s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona; v bode 1) v súbehu aj so zločinom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona

obvinených S. I., O. F., K. F. a N. N.R. v bode 2) z obzvlášť závažného zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a), písm. e), písm. f), písm. i) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

obvinení X. H., A. H., D. H., N. A., S. I., O. F., K. F. a N. N. spoločne s D. Š., u ktorého je dočasne odložené vznesenie obvinenia, sa od konca roka 2007 až do marca 2008 spojili za účelom spáchania viacerých trestných činov, ktoré vopred naplánovali a rozdelili si medzi sebou určené úlohy a páchanie trestnej činnosti koordinovali tak, že

1) obvinení X. H., A. H., D. H. a N. A. a D. Š. po predchádzajúcej vzájomnej dohode naplánovali a zorganizovali lúpežné prepadnutie Q. J., a to takým spôsobom, že na pokyn obvinených X. H. a D. H. 7. januára 2008 v poobedných hodinách v Trnave pred obchodným domom S. D. Š. odsledoval a telefonicky oznámil obvineným, že z Trnavy odchádza osobné motorové vozidlo poškodeného zn. Škoda Octavia striebornej metalízy, EČ: Z. XXX D., a W. H. na ich pokyn mal odsledovať cestu v obci K. a dávať pozor na prípadný výskyt policajných hliadok, po čom toho istého dňa v čase okolo 18:20 hod. na ceste v smere od Z. na K., na K. P., na križovatke tvaru „T“, osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Octavia kombi, striebornej metalízy, EČ: T. XXX P., odcudzeným 25. septembra 2007 v S. D. Mgr. A. K., predtým K., na ktorom boli v tom čase pripevnené odcudzené tabuľky s EČ: D. XXX O. a umiestnený modrý magnetický maják patriaci obvinenému D. H., obvinení X. H., A. H. a D. H. s kuklami na hlavách, odetí v čiernych kombinézach s nápisom „POLÍCIA“, ozbrojení strelnými zbraňami, zablokovali cestu jazdiacemu osobnému motorovému vozidlu zn. Škoda Octavia striebornej metalízy, EČ: Z. XXX D., ktoré v tom čase riadil Q. J. a ako spolujazdec sedela jeho manželka X. J., donútili zastaviť ich vozidlo, kde obvinený N. A. nestotožneným osobným motorovým vozidlom zn. Škoda Fabia bielej farby, na ktorom boli presne nezistené tabuľky s evidenčným číslom, zozadu zablokoval vozidlo poškodených, pričom po zastavení vozidiel obvinení X. H., A. H. a D. H. vyskočili zo svojho vozidla v úmysle lúpežne prepadnúť manželov J. a odcudziť im finančnú hotovosť v prepočte vo výške 78.789,53 EUR (2.373.613,30 SKK), ktorú mal v tom čase Q. J. pri sebe v rôznych menách a nominálnych hodnotách, a následne po tom, ako sa obvineným D. H. a A. H. nepodarilo násilím vytiahnuť Q. J. z jeho vozidla a tento prudkou jazdou vzadu odtlačil stojace motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, ktoré riadil obvinený N. A., a obchádzal skrížené vozidlo obvinených, obvinený X. H. bez predchádzajúcej dohody so spoluobvinenými najmenej šesťkrát vystrelil zo samopalu Kalašnikov kal. 7,62 x 39 mm, nezisteného výrobného čísla, do priestoru odchádzajúceho motorového vozidla poškodených na sediacich manželov J., pričom jedna zo striel zasiahla Q. J. do hlavy a spôsobila mu pomliaždenie a rozdrtenie mozgu pri zlomenine klenby lebečnej a spodiny lebečnej vedúce k bezprostrednej smrti poškodeného Q. J. a poškodená X. J. strelou, ktorá sa odrazilo od jej mobilu, ktorý mala v ľavom vrecku kabáta, neutrpela žiadne zranenia, v dôsledku čoho vozidlo manželov J. narazilo do oplotenia rodinného domu č. XXX v obci K., kde zostalo stáť, po čom z miesta činu obvinení X. H., A. H., D. H. a N. A. ušli na motorových vozidlách na chatu č. XXX/XXA do obce S., kde v garáži schovali poškodené motorové vozidlo zn. Škoda Fabia, pričom odcudzené motorové vozidlo zn. Škoda Octavia kombi striebornej metalízy opatrené odcudzenými tabuľkami s EČ: D. XXX O. obvinený N. A. z chaty č. XXX/XXA z obce S. v ten istý deň previezol na smetisko v katastrálnom území obce T. H., kde ho o 20:00 hod. polial neznámou horľavinou a zapálil, čím majiteľke Mgr. A. K., predtým K., bytom

T., B. T. XXXX/XB, spôsobil škodu vo výške 839,47 EUR (25.290,00 SKK) z titulu zaplatenej spoluúčasti na poistnej udalosti, a poškodenej spoločnosti O. - I. N., a. s., so sídlom D., A. W. X, IČO: XXXXXXXX, spôsobil škodu vo výške 15.950,01 EUR (480.510,00 SKK) z titulu vyplateného poistného plnenia majiteľke.

2) začiatkom roka 2008 po predchádzajúcej vzájomnej dohode obvinení S. I. a O. F.Á. oslovili obvinených X. H. a D. H., aby spoločne zorganizovali lúpežné prepadnutie poškodeného N. C., a to takým spôsobom, že obvinení S. I. a O. F. zabezpečili nákres pozemku a rodinného domu poškodeného, prístupové cesty, odsledovali jeho zvyky, ktoré informácie potom odovzdali obvineným X. H. a D. H., po čom po predchádzajúcich dvoch neúspešných pokusoch obvinený X. H. naplánoval spôsob vykonania a prevedenie lúpežného prepadu poškodeného tak, že s týmto plánom oboznámili obvineného N. A. a D. Š., ako aj obvinených A. H., N. N. a K. F., ktorí traja v čase lúpeže zabezpečovali sledovanie prízjazdových a únikových ciest do R. a od Poľskej štátnej hranice a v prípade výskytu policajných hliadok alebo iných nepredvídaných udalostí toto mali oznámiť obvineným X. H. a D. H., po čom 19. marca 2008 v čase okolo 02:00 hod. prišli obvinení X. H., D. H. a N. A. a D. Š. na motorovom vozidle zn. Nissan Pajero nezisteného EČ k rodinnému domu N. C. č. XXX v obci W. na ul. H., kde obvinený N. A. zostal pri vozidle stáť a dávať pozor, na čo obvinení X. H. a D. H. a D.Š. oblečení v čiernych policajných kombinézach označených názvom „POLÍCIA“ a s kuklami na hlavách, všetci ozbrojení pištoľami a samopalmi nezistených značiek a výrobných čísiel, preskočili oplotenie rodinného domu, kde najskôr obvinený D. H. za pomoci prineseného kameňa, ktorý mu zabezpečil obvinený K. F., rozbil okno na spálni, cez ktoré vhodil akustickú zásahovú výbušku typu TK-PI a následne obvinený X. H. s D. Š. za pomoci podomácky vyrobeného baranidla vyrazili biele plastové vchodové dvere, cez ktoré vošli do domu, tam obvinený X. H. prinútil poškodeného N. C. ľahnúť si na zem, za pomoci kovových pút ho spúťali a fyzicky napádali takým spôsobom, že ho opakovane kopali a udierali do rôznych častí tela, v dôsledku čoho utrpel pohmoždenie mäkkých tkanív zápästí a tváre, pohmoždenie zadnej strany ľavého stehna a pohmoždenie mäkkých tkanív v oblasti ľavého kolena a predkolena s odreninami kože, vyžadujúce dobu liečby spojenú s pracovnou neschopnosťou 2-3 týždne, pričom od neho žiadali uviesť miesto, kde sa nachádza trezor a finančná hotovosť, jeho v tom čase priateľku poškodenú Q. Š., teraz C.Ú., nachádzajúcu sa v spálni domu, spúťali plastovými jednorazovými putami a zavreli do priestorov kúpeľne, po čom prehľadali rodinný dom, z ktorého odcudzili v cudzej aj slovenskej mene finančnú hotovosť v prepočte vo výške 142.137,51 EUR (4.282.034,67 SKK), spolu s legálne držanou strelnou zbraňou ČZ vz. 83 v. č. XXXXX so zásobníkom a nábojmi v hodnote 514,51 EUR (15.500,00 SKK), ktorá bola neskôr nájdená a poškodenému N. C. vrátená, s tým, že poškodenému N. C. spôsobili okrem toho škodu poškodením zariadenia jeho domu vo výške najmenej 2.048,73 EUR (61.720,00 SKK) a poškodenej Q. C., rod. Š., odcudzili kabelku s finančnou hotovosťou vo výške 7.003,92 EUR (211.000,00 SKK), ktoré mala v dome ako účtovníčka firiem I., s. r. o., R., a A., s. r. o., R., po čom sa z W. hneď presunuli do H. C. a tam v dome D. Š. si rozdelili odcudzenú finančnú hotovosť.

Za to obvinenému X. H. okresný súd uložil podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 a s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona a pri splnení podmienok uvedených v § 47 ods. 1 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody na doživotie, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 29. novembra 2013, sp. zn. 2T/76/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 1. októbra 2014, sp. zn. 1To/27/2014, právoplatným 1. októbra 2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Obvinenému A. H. okresný súd podľa § 186 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 a s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 15

rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011, právoplatným 12. septembra 2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Rovnako mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 2 roky. Zároveň mu okresný súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému D. H. okresný súd podľa 186 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. l), písm. n), písm. o), § 37 písm. m) a § 38 ods. 3 a s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b), § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 4 mesiace, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 8,5 roka so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 11. decembra 2013, sp. zn. 1To/88/2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň mu okresný súd podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil aj trest prepadnutia vecí - 1 ks modrý magnetický maják s čiernym káblom s koncovkou do zapalovania, a podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutej veci stala Slovenská republika. Rovnako mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 1 rok, a podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za tri kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému N. A. okresný súd podľa § 186 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m) a § 38 ods. 4 a s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 24 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 22 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 11. decembra 2013, sp. zn. 1To/88/2013, právoplatným 11. decembra 2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 2 roky. Rovnako mu okresný súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému S. I. okresný súd podľa § 188 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j) a § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 3 roky. Rovnako mu okresný súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému O. F. okresný súd podľa § 188 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 a s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne okresný súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o úhrnnom treste odňatia slobody vo výmere 2 roky s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II z 12. júla 2016, sp. zn. 1T/101/2009, právoplatným 13. júla 2016, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 3 roky. Rovnako mu okresný súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému K. F. okresný súd podľa § 188 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na § 36 písm. j), písm. l) a § 38 ods. 3 a s použitím § 39 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 8 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Zároveň mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 2 roky. Rovnako mu okresný súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému N. N. okresný súd podľa § 44 Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona, pretože pokladal na ochranu spoločnosti a nápravu obvineného za dostatočný trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 5. februára 2014, sp. zn. 1To/105/2013. Zároveň mu okresný súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 1 rok. Rovnako mu okresný súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za tri kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Okresný súd podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona uložil aj zhabanie vecí, a to:

- 1 ks kovové putá - rozpílené
- 4 ks jednorazové zaťahovacie plastové putá.

Podľa § 83 ods. 2 Trestného zákona sa vlastníkom zhabaných vecí stala Slovenská republika.

3) Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému X. H. v prípade skutku 1) povinnosť nahradiť:

- poškodenej X. J. škodu vo výške 6.151,93 EUR,
- poškodenej Z. N.Ľ., a. s., so sídlom Q. P. X/A, XXX XX D., škodu vo výške 10.562,34 EUR,

- poškodenej J. N.V., a. s. C. X. Z., so sídlom Š. X, XXX XX D., škodu vo výške 444,37 EUR.

Okresný súd podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodenú X. J. so zvyškom svojho uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému N. A. v prípade skutku 1) povinnosť nahradiť:

- poškodenej Mgr. A. K., rod. K. škodu vo výške 839,47 EUR,
- poškodenej O. - I. N., a. s., so sídlom A. W. X, XXX XX D., škodu vo výške 15.950,01 EUR.

Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvineným X. H. a D. H. v prípade skutku 2) povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť:

- poškodenému N. C. škodu vo výške 16,60 EUR,
- poškodenej O. - I. N., a. s., so sídlom A. W. X, XXX XX D., škodu vo výške 2.048,73 EUR.

Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému D. H. v prípade skutku 2) povinnosť nahradiť poškodenej B. U. N., a. s., so sídlom D. XX/A, XXX XX D., škodu vo výške 81,86 EUR.

Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvineným X. H., A. H., D. H., N. A., S. I., O. F., K. F. a N. N.R. v prípade skutku 2) povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému N. C. škodu vo výške 142.137,51 EUR.

Okresný súd podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku poškodeného N. C. so zvyškom svojho uplatneného nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces a poškodených K. W. a Q. C.Á., rod. Š., s nárokmi na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Obvinení X. H., A. H., N. A., S. I., O. F. a K. F. napadli uvedený rozsudok okresného súdu odvolaniami, o ktorých Krajský súd v Trnave (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 16. septembra 2020, sp. zn. 3To/66/2018, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu vo vzťahu k obvinenému X. H. a obvinenému A. H. a podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku obvinenému X. H. podľa § 145 ods. 2 Trestného zákona s prihliadnutím na § 38 ods. 2 Trestného zákona a s použitím § 41 ods. 2 Trestného zákona a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody na 25 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne krajský súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 29. novembra 2013, sp. zn. 2T/76/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 1. októbra 2014, sp. zn. 1To/27/2014, právoplatným 1. októbra 2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň mu krajský súd podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 2 roky. Rovnako mu krajský súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Obvinenému A. H. krajský súd podľa § 186 ods. 4 Trestného zákona, § 38 ods. 2 s použitím § 41 ods. 2 a § 42 ods. 1 Trestného zákona uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne krajský súd podľa § 42 ods. 2 Trestného zákona spolu s uložením súhrnného trestu zrušil výrok o treste odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do

ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, ktorý bol obvinenému uložený rozsudkom Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011, právoplatným 12. septembra 2013, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň mu krajský súd podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona uložil aj ochranný dohľad na 2 roky. Rovnako mu krajský súd podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona uložil povinnosti po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody:

- a) oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,
- b) osobne sa hlásiť jedenkrát za dva kalendárne mesiace u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho bydliska, a
- c) vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Krajský súd podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obvinených N. A., S. I.Ň., O. F. a K. F. zamietol ako nedôvodné.

Proti rozsudku krajského súdu, ktoré bolo obvinenému A. H. doručené 5. marca 2021, podal obvinený prostredníctvom zvoleného obhajcu 13. júla 2023 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. h), písm. i), písm. k) Trestného poriadku a § 371 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania obvinený A. H. k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v spojení s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku poukázal na priebeh konania pred nižšími súdmi, stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 44/2017 a stanovisko trestnoprávneho kolégia Krajského súdu v Žiline č. Jtk 20/10, a na zákonné ustanovenia § 374 ods. 3 a § 371 ods. 5 Trestného poriadku, dôvodiac tým, že porušením jeho práva na obhajobu súd zásadným spôsobom ovplyvnil jeho postavenie v trestnom procese. Pokračoval, že 19. októbra 2017 sa Okresný súd Trnava na hlavnom pojednávaní oboznámil s podstatnou časťou priloženého spisu Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/16/2011, predovšetkým s jeho rozsudkom z 3. júla 2013, ktorého výrok o treste bol zrušený 18. januára 2018 v tomto trestnom konaní. Z výroku o treste vyplýva, že Okresný súd Nitra rozhodoval zistiť poľahčujúce okolnosti podľa § 36 písm. j) a písm. l) Trestného zákona. Okresný súd Nitra nezistiac žiadnu priťažujúcu okolnosť použil zmierňujúce § 39 ods. 3 písm. b) Trestného zákona a uložil mu trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Po zrušení tohto rozsudku Okresného súdu Nitra v časti výroku o treste, vydal okresný súd vlastný rozsudok, kde zistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona s využitím § 38 ods. 4 Trestného zákona a s využitím takzvanej asperačnej zásady mu vymeral súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 22 rokov so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia, pričom krajský súd nezistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a po aplikácii asperačnej zásady mu uložil nový súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 21 rokov so zaradením do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Krajský súd vychádzal pri výpočte trestnej sadzby zo zákonného ustanovenia podľa § 186 ods. 4 Trestného zákona a trestnú sadzbu vymedzil od 20 do 25 rokov, alebo až na doživotie. Odvolací súd pri úvahách o uloženom treste nadviazal na dokazovanie okresného súdu a vychádzal aj zo správy a hodnotenia z ÚVTOS, kde okresný súd na str. 130 rozsudku podľa obvineného nesprávne uviedol, že v čase rozhodovania si odpykáva trest odňatia slobody uložený Okresným súdom Nitra z 29. novembra 2013, sp. zn. 2T/76/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 1. októbra 2014, sp. zn. 1To/27/1014. Doplnil, že toto konanie sa týkalo X. H., ktorý bol vylúčený na samostatné konanie, a bol mu uložený podstatne vyšší trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov. Pokračoval, že Okresný súd Nitra mu uložil trest 15 rokov odňatia slobody, čo nebolo napadnuté žiadnou z procesných strán. Rozsudok Okresného súdu Nitra, sp. zn. 2T/16/2011 nadobudol právoplatnosť a vo veci konal vecne i miestne príslušný senát. Okresný súd Nitra podľa obvineného neprihliadal pri úvahách o treste ani na jeho osobné a rodinné pomery, jeho podiel viny na spáchanom skutku, mieru, ktorou prispel k ustáleniu skutkového stavu a usvedčeniu spolupáchateľov. Trest preukázateľne plnil účel v súlade s § 34 ods. 1 Trestného zákona, čo vyplýva zo skutočnosti, že súd dva krát akceptoval jeho návrh na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody a to uznesením Okresného súdu Trnava zo 4. júla 2017, sp. zn. 15Nt/59/2017, ktorým bol preradený z ústavu s maximálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným

stupňom stráženia, uznesením Okresného súdu Trnava zo 17. februára 2020, sp. zn. 3Nt/8/2020, bol následne preradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Podľa názoru obvineného úlohou oboch konajúcich súdov nebolo revidovať rozsudok Okresného súdu Nitra, ale po zrušení jeho výroku o vine boli oba sudy povinné vziať do úvahy dôvody, pre ktoré mu okresný súd uložil zmiernený trest, a to až o päť rokov pod spodnú hranicu základnej trestnej sadzby. Z uvedených dôvodov obvinený namietal zásadné porušenie jeho práva na obhajobu. Trestná sadzba za skutok prejednaný pred okresným súdom, a krajským súdom bola v rozpätí od 15 do 20 rokov. Krajský súd vo svojom rozsudku na str. 62 konštatoval, že vzhľadom na uplatnenie asperačnej zásady bolo potrebné ukladať trest podľa prísnejšej trestnej sadzby, podľa § 186 ods. 4 Trestného zákona a to v rozmedzí od 20 do 25 rokov odňatia slobody, alebo trestom odňatia slobody na doživotie. Poznamenal, že výpočet trestnej sadzby na základe príslušných zákonných ustanovení osobitnej časti Trestného zákona je nevyhnutná formálna stránka rozhodovacieho procesu. Následne má nastúpiť proces zisťovania príťažujúcich a poľahčujúcich okolností, pričom podľa obvineného krajský súd pochybil, keď prehliadol poľahčujúce okolnosti vyplývajúce zo zrušeného rozsudku Okresného súdu Nitra [podľa § 36 písm. j), a písm. l) Trestného zákona], nakoľko ide o ustanovenie Trestného zákona kogentnej povahy (§ 38 ods. 2 Trestného zákona). Zákonný postup, o ktorý krajský súd oprel svoj výrok o treste nebráni, aby aj pri aplikácii asperačnej zásady súd uložil trest pod dolnú hranicu novostanovenej trestnej sadzby. Jediný zákonný limit v tomto prípade vyplýva z § 42 ods. 2 Trestného zákona, druhej vety, podľa ktorej súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. Okresný súd Nitra mu uložil trest 15 rokov odňatia slobody, čo bol podľa obvineného aj zákonom stanovený limit pre výpočet novo uloženého trestu pri využití asperačnej zásady. V súvislosti s otázkou rozlišovacieho kritéria obmedzenia mimoriadneho zníženia trestu odňatia slobody, v § 39 ods. 3 písm. b) až e) Trestného zákona, poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 13/2013, a na konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozsudok z 19. júna 2012, sp. zn. 1 TdoV 16/2011). Okresný súd pri rozhodovaní o treste podľa obvineného úplne prehliadol podstatné skutočnosti svedčiace v jeho prospech a použil iné hmotnoprávne ustanovenie Trestného zákona a v konečnom dôsledku mu vymeral trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Krajský súd jeho odvolacie dôvody neakceptoval, a až na zrušenie príťažujúcej okolnosti prisvedčil postupu okresného súdu. Dodal, že vytýkané pochybenie zásadne ovplyvnilo jeho postavenie, čím podľa neho došlo k naplneniu dôvodov dovolania uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) písm. h), písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený ďalej namietal, vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, poukazujúc na zákonné ustanovenie § 31 ods. 4 (správne ods. 3, pozn.) Trestného poriadku, keď uviedol, že z rozhodovania na súde vyššieho stupňa bol v danej veci vylúčený sudca JUDr. Rastislav Kresl, ktorý sa zúčastnil na rozhodovaní na súde nižšieho stupňa. Pokračoval, že predseda senátu Krajského súdu JUDr. Rastislav Kresl rozhodoval ako odvolací sudca proti rozhodnutiu Okresného súdu Trnava z 18. januára 2018, sp. zn. 3T/80/2010, bol činný aj ako predseda senátu okresného súdu v prvostupňovom konaní. Obvinený v námietke, ktorá bola doručená súdu 9. septembra 2020 (č. l. 6645) požadoval vylúčenie predsedu senátu s poukazom na § 31 ods. 4 Trestného poriadku - ex lege. Podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku osobitným dôvodom vylúčenia sudcu z prejednávania trestnej veci je jeho účasť na rozhodovaní v inom štádiu konania, z ktorého vyplýva neprípustnosť takzvaných sukcesie funkcií. Z uvedeného ustanovenia plynie nielen vylúčenie sudcu, ktorý sa na inom stupni zúčastnil na meritórnom rozhodnutí. Podstatné pre vylúčenie sudcu je práve druh a rozsah procesného postavenia sudcu vo veci na súde príslušného stupňa. Ďalej obvinený argumentoval, že JUDr. Rastislav Kresl nastúpil za predsedu senátu okresného súdu po zmene senátu, ktorého predsedom bol predtým JUDr. Patrik Příbelský. Prvé pojednávanie nového senátu sa uskutočnilo 17. mája 2016, kedy sudca JUDr. Rastislav Kresl vykonal procesné rozhodnutie vo veci a prijal obžalobu Krajskej prokuratúry Nitra pod sp. zn. Kv 58/2008-241 zo 4. novembra 2010. V zmysle § 243 ods. 1 Trestného poriadku po preskúmaní uvedenej obžaloby rozhodol, že môže byť nariadené hlavné pojednávanie, ktoré bolo vytýčené na 18. októbra 2016, a ktoré opätovne viedol JUDr. Rastislav Kresl. Ak teda sudca JUDr. Rastislav Kresl 17. mája 2016 nariadil hlavné pojednávanie na 18. októbra 2016, vyjadril podľa obvineného svoj právny názor a v rozhodovacom procese zaujal ako sudca okresného súdu právne stanovisko k odôvodnenosti podanej obžaloby a súhlasil so zákonnosťou vykonaných dôkazov, ako aj nevzhladol pochybenie v uplatnení jeho práva na obhajobu. Z uvedeného je podľa obvineného zrejmé, že

v prípade sudcu JUDr. Rastislava Kresla bol naplnený dôvod na jeho vylúčenie v zmysle § 31 ods. 1, ods. 4 Trestného poriadku. Dodal, že menovaný sudca preukázateľne vykonával meritórne rozhodovanie vo veci resp. vykonal rozhodnutie smerujúce k meritórnemu rozhodnutiu - rozsudku. Okrem už uvedených skutočností je podľa obvineného dôležité, že svojim právnym názorom prejudikoval zákonnosť dôkazov zabezpečených v prípravnom konaní, a zároveň zaujal postoj, že zo strany orgánov činných v trestnom konaní nebolo porušené jeho právo na obhajobu, čo však v ďalších štádiách konaniach, pred odvolacím súdom, namietal. Pochopiteľne nebolo podľa obvineného možné očakávať, že odvolací súd pod vedením predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla vyhovie námietkam obvineného, nakoľko takýto verdikt by znamenal dva protichodné názory tej istej osoby v tej istej veci. Ďalej argumentoval, že konanie nesmie prebiehať za takých okolností, ktoré sú spôsobilé vyvolať podložené pochybnosti o správnosti procesného postupu a spravodlivosti, objektívnosti a nestrannosti súdu. Podľa názoru obvineného predseda senátu JUDr. Rastislav Kresl mal byť vylúčený z prejednávania odvolania proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 18. januára 2018, sp. zn. 3T/80/2010, z dôvodu pochybnosti o jeho nezaujatosti podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku per analogiam k článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, pretože išlo o významnú procesnú aktivitu na súde prvého stupňa, čoho dôkazom bolo aj vytýčenie pojednávania na druhom stupni po dvoch mesiacoch od napadnutia veci jeho trestnému senátu, pričom predchádzajúci senát, ktorému vec napadla ako prvému, sa oboznamoval so spisom v rozsahu cca 7000 strán viac ako dva roky. Z toho dôvodu mal obvinený veľké pochybnosti o legitimitě sudcu, ktorý vytýčil pojednávanie do Ústavu na výkon väzby a trestu odňatia slobody Leopoldov, bez prítomnosti verejnosti, kde aj s konečnou platnosťou druhostupňový súd rozhodol o podaných odvolaniach.

V ďalšej časti obvinený uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku v spojení s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku týkajúci sa porušenia zásady špeciality voči jeho osobe a poukázal na § 496 ods. 1 Trestného poriadku s tým, že bol zadržaný v Grécku, na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného Okresným súdom Nitra z 20. augusta 2008, sp. zn. 21Tp/303/2008. Následne príslušný súd v Solúne rozhodol o vydaní obvineného na stíhanie pred súdmi Slovenskej republiky pre trestný čin, ktorý je podrobne opísaný v európskom zatýkacom rozkaze 21Tp/303/2008 vydaného Okresným súdom Nitra. Poznamenal, že nesúhlasil s vydaním na územie Slovenskej republiky a nevzdal sa zásady špeciality, a tak súd rozhodol o uplatnení zásady špeciality podľa zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze. Dodal, že jeho nesúhlas s vydaním na územie Slovenskej republiky vyplýva aj z rozhodnutia odvolacieho súdu v Solúne č. k. 1086/09, ktorý rozhodoval o európskom zatýkacom rozkaze vydanom Okresným súdom Nitra. Okresný súd sa podľa obvineného absolútne nedostatočne vysporiadal s námietkou obhajoby o porušení zásady špeciality, pričom druhostupňový súd viac-menej zopakoval odôvodnenie prvostupňového súdu. Základnou zásadou trestného konania je preskúmateľnosť rozhodnutí. Neprejavil súhlas so vzdaním sa zásady špeciality, dôkazom čoho je aj uznesenie Okresného súdu Nitra č. k. 33Tp/56/2010. V protiklade s tým krajský súd tvrdí, že sa zásady špeciality vzdal pri vydaní na stíhanie na území Slovenskej republiky, pre skutky ktoré boli predmetom obžaloby v trestnej veci, pre ktoré podal dovolanie. Poukázal na § 31 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze a uviedol, že pokiaľ súd vydáva európsky zatýkací rozkaz, musí v ňom byť okrem personálnych údajov hľadanej osoby a úradu, ktorý ho vydal, uvedený aj popis skutku s označením trestnej sadzby za uvedený trestný čin, ktorá by obvinenému hrozila pri stíhaní v krajine žiadajúcej o vydanie. Keďže vo vzťahu k jeho osobe nebolo možné jednotlivé úkony vykonať z dôvodu uplatnenej zásady špeciality, nie sú použiteľné pre účely dokazovania, a preto považoval uvedené konanie za nezákonné a zmätočné.

Dovolacím dôvodom, uplatneným podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolateľ namietal, že okresný súd nevykonával svoju poučovaciu povinnosť tak, ako to predpokladá § 34 ods. 5 Trestného poriadku, § 284 ods. 2 Trestného poriadku, a v podrobnostiach vyplývajúcich zo stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 14/2019-II; ide konkrétne o poučovaciu povinnosť súdu o úprave trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, samostatne alebo v spojení s § 42 ods. 1 Trestného zákona. Ďalej uviedol, že okresný súd už pri zahájení konania vedel, že v rámci rozhodovania o treste bude rušiť výrok rozsudku Okresného súdu Nitra sp. zn. 2T/16/2011 o treste a po aplikácii asperačnej zásady bude trest vymeriavať podľa upravenej trestnej

sadzby v rozpätí od 20 do 25 rokov trestu odňatia slobody alebo trestom odňatia slobody na doživotie. Poznamenal, že v úvode konania pred súdom prvého stupňa nemal v tejto otázke jasné informácie vyplývajúce z poučenia súdom, preto svoje vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku nedokázal jasne sformulovať, a jeho stanovisko znelo „nevyjadrujem sa“. Obvinený nesúhlasil s argumentáciou odvolacieho súdu, ktorý vo svojom rozsudku na str. 48 vyhodnotil jeho námietku ohľadom nesprávneho poučenia zo strany okresného súdu konštatovaním: „... obsahom tejto povinnosti však nie je poučenie o hmotnom práve, medzi ktoré bezpochyby patrí aj právna kvalifikácia skutku a trestná sadzba za spáchaný skutok. Navyše, zo žiadneho ustanovenia Trestného poriadku expressis verbis nevyplýva, že by bol súd povinný obvineného výslovne poučiť o tom, že obžalovanému hrozí uloženie trestu podľa asperačnej zásady.“ Obvinený poukázal na § 284 ods. 2 Trestného poriadku a uviedol, že z uvedeného je zrejmé, že súd má za povinnosť obžalovaného poučiť o právnej kvalifikácii skutku, čo je nepochybne poučenie o hmotnom práve. Okresný súd Trnava obvineného neuznával za vinného zo skutku, ktorý prejednával Okresný súd Nitra v konaní sp. zn. 2T/16/2011, ale rušil iba výrok o treste a pri novom treste aplikoval asperačnú zásadu a k takémuto prípadu sa výslovne vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky (stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia č. 14/2019). Argument odvolacieho súdu, že poučenie obvineného mal v tomto prípade vykonať obhajca je podľa obvineného nesprávny, pretože zákon v tomto smere nepočíta s takou alternatívou (teda že buď poučuje v celom rozsahu súd, alebo poučuje obvineného jeho obhajca). Naopak, zákon predpokladá, že pred vyhlásením obžalovaného v zmysle § 257 odsek 1 Trestného poriadku bude mať obžalovaný vedomosť, aká trestná sadzba mu v prípade odsúdenia reálne hrozí. Dodal, že právo obvineného na obhajobu (právo na spravodlivé súdne konanie) je zakotvené aj v článku 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), pričom podľa konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva je právo na oboznámenie sa s obvinením úzko späté aj s právom poznať právnu kvalifikáciu, podľa ktorej hrozí obvinenému trest. Obvinený skonštatoval, že oboznámenie sa s povahou a dôvodom obvinenia v zmysle Dohovoru znamená, že súd je povinný informovať obvineného počas konania o všetkých modifikáciách obvinenia, čo dáva predpoklad, že obvinený bude môcť adekvátne reagovať v rámci svojej pripravenej obhajoby; Okresný súd Trnava mu svojím postupom teda zmaril možnosť efektívne reagovať či už pri úvodnom prednese jeho vyhlásenia a ďalej pri realizácii samotných obhajovacích práv v priebehu pojednávania.

V súvislosti s uplatnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 písm. b) Trestného poriadku poukazom na dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku obvinený konštatoval, že súd svoj záver o spôsobenej škode (hotovosti odcudzenej poškodenému N. C. v obale od notebooku) oprel výhradne o neskoršiu výpoveď poškodeného N. C., prepočet podľa kurzového lístka Národnej banky Slovenska a výpoveď obvineného kajúcnika D. H.. Poznamenal, že na preukázanie zodpovednosti za spôsobenú škodu platia rovnaké zásady dokazovania, ako ktoréhokoľvek iného znaku trestného činu, nevynímajúc zásadu ústnosti, bezprostrednosti, a zásadu voľného hodnotenia dôkazov. Obvinený predovšetkým namietal, že súd pri ustálení výšky škody v skutku 2) nezohľadnil všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy, ale selektívne vyberal dôkazy a tým cielene smeroval dokazovanie v prospech obžaloby. Ďalej súd podľa obvineného prehliadol vážne rozpory v tvrdeniach poškodeného N. C.. Obvinený doplnil, že pri výsluchu z 19. marca 2008 hneď po skutku uviedol odlišnú sumu odcudzených peňazí, pričom v neskorších fázach trestného konania sumu opäť menil; nakoniec výšku škody oprel o záznamy z valutovej knihy, ktorú údajne odovzdal polícii; existenciu valutovej knihy však spochybnil obvinený z dôvodu, že obžaloba tento dôkaz na hlavnom pojednávaní nenavrhol vykonať. Súd nemal podľa obvineného dostatočný podklad na vyčíslenie výšky škody a tvrdenie poškodeného N. C. bolo podľa neho rozporuplné, navyše postavené na údajoch z valutovej knihy, ktorej existencia respektíve autentickosť je viac ako otázna. Ďalej poukázal na § 278 ods. 2 Trestného poriadku a uviedol, že rozhodnutie súdov je v rozhodujúcej miere opreté o záznam k prepočtu podľa kurzového lístka Národnej banky Slovenska, ktorý záznam vyhotovil vyšetrovateľ, podplukovník Ing. N. J. a poukázal tiež na prepočet finančnej hotovosti, ktorú mal poškodený Q. J. pri sebe v čase jeho usmrtenia, pričom listinný dôkaz, ktorému okresný súd a krajský súd pripisujú významnú dôkaznú hodnotu, svojím obsahom vzbudzuje vážne pochybnosti a dôvodné podozrenie o falšovaní dôkazu zo strany konajúceho vyšetrovateľa.

Naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 odsek 1 písmeno g) Trestného poriadku sa podľa obvineného dopustili súdy oboch inštancií, lebo v rámci hodnotenia dôkazov nezistovali pôvod, dôveryhodnosť autentickosť a v neposlednom rade ani výpovednú hodnotu označeného dôkazu. Na základe uvedených skutočností je podľa obvineného zrejmé, že orgány činné v trestnom konaní už v prípravnom konaní postavili obvinenie voči jeho osobe na nezákonnom, t. j. neprípustnom dôkaze; nezákonnom procese, kedy ani krajská prokuratúra neodstránila nezákonný stav, ktorý sa následne preniesol aj do súdneho konania a rozsudkov oboch konajúcich súdov. Vzhľadom na uvedené argumenty obvinený navrhol, aby dovolací súd rozhodol o neprípustnosti označeného dôkazu.

Obvinený v ďalšej časti uviedol, že ďalším z dôkazov, o ktoré oba konajúce súdy opreli svoje rozhodnutie o vine a náhrade spôsobenej škody v bode 2 rozsudku je výpoveď spoluobvineného D. H., ktorý vystupoval ako kajúcnik spolupracujúci s orgánmi činnými v trestnom konaní a ktorému vo veci vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 2T/16/2011 (únos S.. K.) súd mimoriadne znížil trest odňatia slobody na 8 a pol roka a v ďalšom trestnom konaní pred Okresným súdom Nitra 6Tk/1/2015 (obzvlášť závažné skutky, lúpeže a iné) mu bolo pod spisovou značkou ČVS: ORP-PZ-ZZ/T30K-Z-2009 z 8. marca 2010 odložené uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 205 ods. 1 Trestného poriadku. V čase konania výsluchu D. H. pred Okresným súdom Trnava v predmetnom konaní (3T/80/2010) 25. októbra 2016 bol už D. H. podmiennečne prepustený na podmiennečný odklad zvyšku výkonu trestu odňatia slobody. Po poučení zo strany súdu o možnosti urobiť niektoré z vyhlásení D. H. svoju vinu vyhlásil, pričom súd jeho vyhlásenie prijal; v ďalšom však odmietol vypovedať. Preto krajská prokuratúra navrhla prečítať jeho výpoveď z prípravného konania, čo súd akceptoval. Teda podľa obvineného žiadny zo spoluobvinených a ich právnych zástupcov nemali možnosť spochybniť jeho svedectvo prostredníctvom výsluchu na hlavnom pojednávaní, kladením doplňujúcich otázok, alebo formou vzájomnej konfrontácie z očí do očí. Dodal, že žiadny z tam prítomných obhajcov nebol prítomný na výsluchu D. H. v prípravnom konaní 9. júna 2009. Okresný súd označil túto výpoveď za vierohodnú, konzistentnú a súladnú s ďalšími dôkazmi a svoje rozhodnutie o vine a náhrade škody postavil primárne na tomto dôkaze. Konečným rozsudkom v tejto v trestnej veci bol D. H. ponechaný na slobode po tom ako mu súd vymeral trest odňatia slobody na dobu 9,4 roka, čo podľa obvineného znamená, že po spojení s už vykonanou časťou rozsudku Okresného súdu Nitra z 3. júla 2013, sp. zn. 2T/16/2011, ktorý bol týmto rozsudkom zrušený, bolo možné aj tento výkon trestu podmiennečne odložiť. Súd tomuto návrhu vyhovel nesporne v rámci poskytnutia benefitov za svedectvo proti spoluobvineným. Dodal, že trestné konanie, v ktorom bolo D. H. odložené uznesenie o vznesení obvinenia dodnes nebolo voči jeho osobe zahájené, z čoho je podľa obvineného možné vyvodiť jediný logický záver, že už žiadne trestné konanie za zločiny lúpeží, krádeže, a nedovoleného ozbrojovania neprebehne. Ďalšia motivácia na výpoveď podľa predstáv orgánov činných v trestnom konaní bola podľa obvineného preukázateľne dostatočná aj za cenu prvotného rizika, že sa vystavuje možnosti vyššieho postihu. V tomto trestnom konaní bol D. H. potrestaný iba formálne a v konaní pred Okresným súdom Nitra 6Tk/1/2015 sa trestnému stíhaniu vyhol. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva, vo veci Adamčo proti Slovenskej republike z 12. novembra 2019, č. 45084/14. Námietku, že spomenuté benefity D. H. nesúviseli s jeho výpoveďou z 9. augusta 2009, nakoľko boli poskytnuté oveľa neskôr, že ide iba o neodôvodnenú domnienku, je podľa obvineného možné vysvetliť poznámku Európskeho súdu pre ľudské práva v spomenutom rozhodnutí, že vzhľadom na hierarchickú organizáciu prokuratúry na Slovensku je poskytovanie výhod kajúcnikom výmenou za usvedčujúce výpovede, organizované koordinovane. Dodal, že odloženie uznesenia o vznesení obvinenia voči D. H. bolo výhradne v rukách polície a prokuratúry; rovnako tak prípadné obnovenie tohto trestného konania stojí iba na týchto orgánoch činných v trestnom konaní. Ďalej obvinený poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Melnikov proti Ruskej federácii zo 14. januára 2010, č. 23610/03, a zopakoval, že súdy oboch inštancií posúdili prečítanú výpoveď D. H. ako vierohodnú, napriek tomu, že nebola podrobená kritickej preverke na hlavnom pojednávaní. Doplnil, že 14. septembra 2010 pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu navrhol vyšetrovateľovi, aby vykonal jeho konfrontáciu s D. H., čo však bolo zamietnuté. Suma odcudzených finančných prostriedkov uvádzaná vo výpovedi D. H. nie je podľa obvineného konzistentná ani súladná s ďalšími vykonanými dôkazmi, ako to uvádzajú konajúce súdy. Naopak jej vierohodnosť je podľa neho spochybnená tým, že D. H. sa na hlavnom pojednávaní rozhodol nevypovedať, pričom za výpoveď v prípravnom konaní dostal už

spomenuté benefity.

Podľa obvineného súdy v rámci voľného hodnotenia dôkazov prehliadli výpoveď obvineného X. H., ktorý vypovedal na hlavnom pojednávaní 18. októbra 2016 po tom, čo sa rozhodol doznať ku skutkom obžaloby. Z jeho výpovedí podľa obvineného vyplýva, že po spáchaní skutku lúpeže poškodeného N. C. sa všetci obvinení presunuli do obce Horné Vestenice a okrem K. F. a N. N. išli do domu D. Š., kde X. H.Á. všetky peniaze zrátal a zistil, že v taške od notebooku je hodnota okolo 3,5 milióna slovenských korún v rôznych menách. Doplnil, že skutočnosť, že X. H. bol poverený prerátať odcudzené peniaze potvrdili D. H. a samotný obvinený, avšak žiadnym dôkazom nebolo toto tvrdenie vyvrátené. Súdy vo svojich rozsudkoch nevysvetlili, prečo nevzali do úvahy tvrdenia vyplývajúce z priznania X. H. na hlavnom pojednávaní, ktorý odpovedal na všetky otázky procesných strán a súdu. Pri ustálení výšky škody v bode 2) obžaloby súdy podľa obvineného jednoznačne svojvoľne porušili základné zásady trestného konania - § 2 ods. 10, ods. 12, ods. 14, § 119 ods. 1, ods. 2, § 278 ods. 2, § 168 ods. 1, § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. f) Trestného poriadku - čím sú podľa neho splnené ním uvádzané dovolacie dôvody.

Obvinený preto navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 384 Trestného poriadku preskúmal v časti týkajúcej sa jeho osoby zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania podľa § 371 a § 374, ktoré sú uvedené v tomto dovolaní, vyslovil rozsudkom porušenie zákona v príslušných ustanoveniach, o ktoré sa tieto dôvody opierajú, a rozsudkom zrušil napadnuté rozhodnutia odvolacieho súdu aj predchádzajúce rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Krajský prokurátor príslušnej krajskej prokuratúry (ďalej len „prokurátor“) v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného A. H. uviedol, že v predmetnej trestnej veci dovolanie neobsahuje žiadne argumenty či už hmotnoprávneho alebo procesného charakteru vo vzťahu k napádaným rozsudkom, ktoré by bolo možné podradiť dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. Vo vzťahu k namietanému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v spojení s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že je na úvahe súdu, či okolnosti uvádzané obvineným vyhodnotí ako naplnenie niektorej z alternatív poľahčujúcich okolností a pokiaľ sa s ich priznaním (resp. nepriznaním) oba súdy vysporiadali vo svojich rozhodnutiach. V súvislosti s dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku prokurátor poukázal na § 31 ods. 4 prvá veta Trestného poriadku a s poukazom na aktuálnu a ustálenú judikatúru konštatoval, že prípady vylúčenia sa týkajú len účasti sudcu na priamom rozhodovaní, nie na iných úkonoch (teda pokiaľ ide o konanie kde nedošlo k rozhodnutiu vo veci samej). Poznamenal, že odvolací súd na str. 39 - 40 rozsudku, podľa prokurátora, dostatočne presvedčivo rozviedol, z akého dôvodu pôsobenie JUDr. Rastislava Kresla v prvostupňovom konaní nie je možné považovať za rozporné s § 31 ods. 4 Trestného poriadku.

Prokurátor v reakcii na obvineným namietaný dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku v spojení s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku uviedol, že je potvrdená existencia viacerých európskych zatýkacích rozkazov vydaných vo vzťahu k osobe dovolateľa v súvisiacich prejedávaných trestných veciach, pričom z nariadenia Krajskej prokuratúry Thessaloniki č. 21/2010 vydaného 30. marca 2010 podľa prokurátora evidentne vyplýva, že dovolateľ nesúhlasil s jeho vydaním na územie Slovenskej republiky na základe zatýkacieho rozkazu z 20. augusta 2008, sp. zn. 33Tp/303/2008, (únos - pošk. K.) a súhlasil s ďalšími zatýkacími rozkazmi zo 17. septembra 2009, sp. zn. Tp/407/2009, a z 24. novembra 2009, sp. zn. Tp/411/2009, (účasť v zločineckej skupine, vražda spolupáchateľstvom - pošk. J.Á., lúpež spolupáchateľstvom - pošk. C.), preto po jeho výsluchu k účasti na únose justičný orgán Helénskej republiky rozhodol o vykonaní všetkých troch európskych zatýkacích rozkazov (body 3. a 5. predmetného nariadenia) a objednal vydanie vyžiadaného občana Slovenskej republiky dovolateľa príslušným orgánom Slovenskej republiky, aby bol postavený pred súd za trestné činy uvedené v spomínaných zatýkacích rozkazoch. Prokurátor poznamenal, že príslušná správa SIRENE k eskortácii vtedy obvineného dovolateľa sa nachádza na č. l. 373 - 374 vyšetrovacieho spisu,

pričom samotné rozhodnutie gréckeho justičného orgánu je súčasťou súdneho spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 2T/16/2011, kde sa viedlo trestné stíhanie vo veci únosu pošk. S. K. (č. l. 374 - 389). Dodal, že pokiaľ teda dovolateľ poukazuje na naplnenie dovolacieho dôvodu ohľadom vedenia trestného konania voči nemu napriek neprípustnosti trestného stíhania, ani v tomto smere postup súdu nebol podľa prokurátora v rozpore s § 496 Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o namietaný postup okresného súdu s § 34 ods. 5 Trestného poriadku [subsumovaný dovolateľom pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], prokurátor uviedol, že dovolateľ sa po otvorení hlavného pojednávania vyjadril, že ani jedna zo zákonných formulácií mu nevyhovuje a odmietol sa vyjadriť z tohto dôvodu. Pokračoval, že § 34 ods. 5 Trestného poriadku nie je možné vykladať tak, že obvinenému musí byť podaný kompletný výklad všetkých ustanovení Trestného zákona/poriadku, ktoré sa vzťahujú na jeho prípad a takýmto spôsobom mu umožniť jeho náležitú obhajobu. Poučenie obvineného o jeho práve urobiť niektoré z vyhlásení nie je podľa prokurátora v zmysle § 257 ods. 1 Trestného poriadku viazané na poučenie o hroziacich trestných sadzbách. Dodal, že úlohou súdu nie je poskytovať právne rady obvineným, a aj vzhľadom k tomu, že dovolateľ žiadne z vyhlásení neurobil (a už vôbec nie vyhlásenie o vine) nie preto, lebo údajne nevedel, v akej sadzbe mu hrozí trest, tento dovolací dôvod spočívajúci v porušení práva na obhajobu podľa prokurátora neobstoí. Prokurátor nevzhliadol na naplnenie dovolacieho dôvodu pri dovolateľovej polemike o prípustnosti niektorých dôkazov nezákonne prevzatých z prípravného konania, ako aj s významom výpovede obvineného D. H., ktorú súd nepodrobil kritickej previerke a tejto bez výhrad uveril.

S poukazom na vyššie uvedené prokurátor navrhol, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. H. odmietol, pretože je podľa neho zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 30. septembra 2024, obvinený A. H. doplnil dôvody dovolania, a to poukazujúc na novelu Trestného zákona. Konkrétne na zmenu trestnej sadzby § 186 ods. 4 písm. a), keďže škoda spôsobená jeho konaním neprevyšovala škodu 250.000 EUR. Uviedol, že trestná sadzba § 186 ods. 4 písm. a) Trestného zákona teda nezodpovedá závažnosti ním spáchaného skutku a v jeho prípade by trestnosť jeho skutku spadala pod § 186 ods. 2 písm. a) s trestnou sadzbou od 10 do 15 rokov; ide teda o značné zníženie oproti sadzbe 20 až 25 rokov, prípadne doživotie. Ďalej podľa obvineného súdy v pôvodnom konaní vôbec nezohľadňovali (vo veľkej miere pre znenie zákona v danej dobe) neúmerňujúcu dĺžku konania 12 rokov - teda od obvinenia po právoplatné odsúdenie - mala byť jednoznačne premietnutá do výšky trestu aj s pohľadom európskej legislatívy. Ďalšou zmenou v jeho prípade je zmena § 76 ods. 1 Trestného zákona, teda vypustenie prvého odseku, podľa ktorého súd nemal inú možnosť, ako uložiť mu ochranný dohľad, ktorý vzhľadom na jeho bezproblémové správanie vôbec nie je nutný avšak Trestný zákon účinný do 5. augusta 2024 súdy nútil k ich plošnému ukladaniu.

V súvislosti s uloženým drakonickým trestom obvinený poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, článku 49 ods. 1 veta prvá Charty základných práv Európskej únie, judikatúru Súdneho dvora Európskej únie a uviedol, že zásady lex mitior a právnej istoty preto nie sú podľa obvineného obmedzené na časový okamih, v ktorom došlo k spáchaniu skutku; uplatňujú sa počas trvania celého trestného konania. Obvinený ďalej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15. januára 2013, sp. zn. 2 Tdo 69/2012. Dovolateľ považoval svoj trest v okolnostiach vyššie uvedeného za neprimerane vysoký a prísny, rovnako aj ochranný dohľad ktorý mu bol uložený za nepotrebný a neopodstatnený, keďže počas svojho výkonu trestu bol za vzorné správanie preradený do stredného stupňa strázenia a následne do minimálneho stupňa strázenia a jeho správanie bolo príkladné. Po uložení súhrnného trestu mu bol výkon trestu odňatia slobody uložený na výkon opäť do maximálneho stupňa strázenia. Momentálne bol preradený za vzorné správanie opäť do stredného stupňa strázenia. Namietal, že škodu reálne nespáchal, bol odsúdený iba za pokus škody cca 140.000 EUR, v tejto súvislosti zopakoval novelizáciu Trestného zákona vo vzťahu k škode a následne zmene právnej kvalifikácie. Ide podľa obvineného o značné zníženie a nepomer. Navyše bol potrestaný aj zhabaním majetku a prišiel o rodinný dom, ktorý nebol výnosom zo žiadnej trestnej činnosti.

Vzhľadom na uvedené, podľa názoru obvineného, bol potrestaný neprimerane prísne a navrhol, aby dovolací súd vzhľadom na dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) [Trestného poriadku, pozn.] vyslovil podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach o ktoré sa dôvody dovolania opierajú a aby podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok krajského súdu a prikázal mu vo veci opätovne konať a rozhodnúť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd, ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. h), písm. i) a písm. k) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavné splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a/alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Pokiaľ ide o dôvod dovolania uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku považuje najvyšší súd za potrebné zdôrazniť, že dovolací súd posudzuje otázku, či vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, autonómne, bez ohľadu na to, či o uplatnených námietkach bolo v pôvodnom konaní rozhodnuté alebo nie a s akým výsledkom. Vylúčenie orgánov trestného konania pritom prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia niektorého z pomerov uvedených v § 31 Trestného poriadku preukázaná. Tento dovolací dôvod preto nebude naplnený v prípade námietok, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu orgánov činných v trestnom konaní alebo sudcov k prejednávanej veci, resp. osobám uvedeným v § 31 ods. 1 Trestného poriadku a ktoré majú len abstraktný, resp. všeobecný charakter (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 11/2009-II). Predmetný dôvod dovolania sa týka okolností uvedených v § 31 ods. 1 až 3 Trestného poriadku, nie otázky statusu sudcu (právnej existencie funkcie sudcu a možnosti aktuálneho výkonu tejto funkcie) (primerane stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 95/2015-B-III).

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý vo vzťahu k námietke vylúčenia predsedu senátu JUDr. Rastislava Kresla z rozhodovania uviedol, v tejto veci konanie začalo podaním obžaloby na Okresný súd Trnava 11. novembra 2010, kedy bola vec

pridelená predsedovi senátu JUDr. Patrikovi Príbelškému. Následne 2. januára 2015 došlo k zmene senátu tak, že trestná vec obvinených bola pridelená JUDr. Rastislavovi Kreslovi, o ktorej skutočnosti boli riadne upovedomení všetci obvinení. Nakoľko obvinení N. A., N. N. a X. H. nesúhlasili so zmenou senátu, preto sa konanie začalo odznova. Od pridelenia veci predseda senátu (JUDr. Rastislav Kresl) vo veci vykonával procesné úkony za účelom prípravy hlavného pojednávania a vykonal celkom štyri hlavné pojednávania (17. mája 2016, 18. októbra 2016, 25. októbra 2016 a 27. októbra 2016), na ktorých bolo vykonané dokazovanie výsluchom všetkých obvinených a poškodených X. J. a Mgr. A. K.. Aj napriek tomu, že sa tento sudca zúčastnil prejednávania veci, išlo o úkony na prípravu pojednávania a časť dokazovania, pričom podstatná časť a ťažisko dokazovania bolo vykonané až na hlavných pojednávaniach po opätovnej zmene senátu, kedy bola vec pridelená v poradí tretiemu predsedovi senátu JUDr. Mariánovi Dunčkovi, ktorý vo veci nakoniec aj meritórne rozhodol. Krajský súd zdôraznil, že predseda senátu JUDr. Rastislav Kresl sa nezúčastnil na rozhodovacej činnosti okresného súdu vydaním meritórneho rozhodnutia (tu treba rozumieť meritórne rozhodnutie vo veci, napr. vydanie trestného rozkazu, zastavenie trestného stíhania, vydanie samotného rozsudku a ďalšie). Najvyšší súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že skutočnosť, že v istom štádiu konania ten istý predseda senátu nariadil a vykonal hlavné pojednávanie nemožno podradiť pod účasť na rozhodovacej činnosti, pre ktorú je sudca vylúčený z rozhodovania na súde vyššieho stupňa. Uvedený záver vyplýva aj z doktrínálneho výkladu k § 31 ods. 4 Trestného poriadku v tom zmysle, že podľa § 31 ods. 4 Trestného poriadku nebude vylúčený sudca, ktorý sa síce zúčastnil na konaní vo veci samej, ale počas jeho účasti nedošlo k meritórnemu rozhodnutiu napr. v prípade, kedy hlavné pojednávanie bolo odročené a na ďalšom hlavnom pojednávaní, na ktorom bola vec meritórne rozhodnutá, konal vo veci už senát v inom zložení, teda bez sudcu o ktorého vylúčenie ide. Dovolací súd súhlasil s konštatovaním krajského súdu, že v tejto veci nebol daný relevantný dôvod na vylúčenie predsedu senátu aj napriek tomu, že sa na rozhodovaní v tejto veci zúčastnil na súde prvého stupňa, pretože nešlo o významnú procesnú aktivitu, ktorá by vyvolala legitímne pochybnosti o nezáujatosti tohto sudcu.

Ústavný súd Slovenskej republiky už v minulosti rozhodol (napr. II. ÚS 473/2014, IV. ÚS 365/2020, IV. ÚS 226/2020), že sudca nie je v zmysle § 31 ods. 4 Trestného poriadku vylúčený z vykonávania úkonov na súde vyššieho stupňa pri všetkých typoch rozhodnutí (napr. ako sudca pre prípravné konanie o zaistovacích procesných úkonoch, alebo ak rozhodoval o schválení dohody o vine a treste spoluobvineného v tej istej trestnej veci), ale len v prípade meritórnych rozhodnutí (vo veci samej, teda o vine či nevine obvineného) alebo ak by mal posudzovať tú istú otázku. Tieto závery zodpovedajú aj situácii, keď sudca rozhodoval v prvom stupni o vine a treste obvineného a následne je (už ako sudca súdu vyššieho stupňa) činný v konaní o riadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu vo vykonávacom konaní (o osvedčení alebo neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia), kedy sudca totiž nepreskúmava svoje vlastné pôvodné meritórne rozhodnutie, ale rozhoduje po zistení okolností, ktoré následne nastali, o inej právnej otázke.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre vyslovil, že samotná skutočnosť, že sudca trestného súdu rozhodoval vo veci aj v prípravnom konaní, vrátane rozhodovania o väzbe, nemôže byť sama osebe považovaná za dôvodnú obavu z nedostatku jeho nestrannosti; dôležitý je rozsah a povaha týchto rozhodnutí (rozsudky vo veciach Fey proti Rakúsku z 24. februára 1993, č. 14396/88, bod 30; Sainte-Marie proti Francúzsku zo 16. decembra 1992, č. 12981/87, bod 32; Nortier proti Holandsku z 24. augusta 1993, č. 13924/88, bod 33). Avšak v prípade, že účasť sudcu na vyšetrovaní bola časovo obmedzená a spočívala vo vypočutí dvoch svedkov a nevyžadovala žiadne hodnotenie dôkazov ani záver, Európsky súd pre ľudské práva konštatoval, že obavy sťažovateľa z nedostatku nestrannosti príslušného vnútroštátneho súdu nemožno považovať za objektívne odôvodnené (rozsudok vo veci Bulut proti Rakúsku z 22. februára 1996, č. 17358/90, body 33-34). Otázka nedostatku nestrannosti sudcu nevzniká, ak sudca už vydal formálne a procesné rozhodnutia v iných štádiách konania (rozsudok vo veci George-Laviniu Ghiurău proti Rumunsku zo 16. júna 2020, č. 15549/16, bod 67). Problémy s nestrannosťou však podľa Európskeho súdu pre ľudské práva môžu vzniknúť, ak sudca už v iných fázach konania vyjadril názor na vinu obvineného (rozsudok vo veci Gómez de Liano y Botella proti Španielsku z 22. júla 2008, č. 21369/04, body 67-72). Európsky súd pre ľudské práva poznamenal, že samotná skutočnosť, že sudcovia vydajú predbežné rozhodnutie vo veci a neskôr preskúmajú jej

podstatu, spravidla neopodstatňuje obavy, že nie sú nestranní, nie je sama osebe spôsobilá vyvolať oprávnené pochybnosti o jeho nestrannosti (rozsudok vo veci Petrov proti Bulharsku z 2. novembra 2010, č. 27103/04, bod 2.1).

Pri posudzovaní otázky nestrannosti záleží na povahe a rozsahu úkonov, ktoré urobil sudca pred súdnym konaním v prípravnom konaní, rovnako treba preskúmať jednotlivé procesné úkony, ktoré urobil pred rozhodnutím vo veci samej, podľa ich obsahu, t. j. podľa toho, či otázky, ktoré musel riešiť, a spôsob, ako ich riešil, neprejudikovali jeho stanovisko k vine či nevine obvineného. Tieto hľadiská sú zásadné pre vyvodenie záveru, či subjektívna obava obvineného z nedostatku nestrannosti sudcu bola aj objektívne odôvodnená. V predmetnej veci sudca JUDr. Rastislav Kresl nepreskúmaval svoje vlastné meritórne rozhodnutie, nevydal žiadne z rozhodnutí, ktorým by prejudikoval vinu obvineného. Nariadením hlavného pojednávania a vykonaním nepodstatnej časti hlavného pojednávania, kde nedošlo ani k vykonaniu podstatnej časti dôkazov, nemožno podľa názoru najvyššieho súdu subsumovať pod účasť na rozhodovaní. Navyše - len samotné nariadenie hlavného pojednávania nemôže prejudikovať vinu obvineného, keďže súd rozhoduje a prihliada len na skutočnosti, ktoré boli prebraté na hlavnom pojednávaní a opiera sa o dôkazy, ktoré boli na hlavnom pojednávaní vykonané. Za danej situácie, pokiaľ JUDr. Kresl v konečnom dôsledku rozhodoval o odvolaní obvineného, samo osebe nie je spôsobilé vyvolať oprávnené pochybnosti o jeho nestrannosti. Predmetná skutočnosť nie je preto zrejme spôsobilá naplniť dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. V zmysle stabilnej judikatúry dovolacieho súdu právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Právo na obhajobu je jedným zo základných atribútov spravodlivého procesu zabezpečujúcich „rovnosť zbraní“ medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom ako žalobcom v trestnom konaní, na strane druhej. Táto základná zásada trestného konania je v Trestnom poriadku upravená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku, vyplýva z článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a je garantovaná v ďalších významných právnych dokumentoch, akými sú Listina základných práv a slobôd a Dohovor. Podľa článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu. Porušenie práva na obhajobu je podstatnou chybou konania. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je však koncipovaný oveľa užšie, keďže nie je ním akékoľvek (resp. každé) porušenie práva na obhajobu, ale len porušenie tohto práva zásadným spôsobom. Pri posudzovaní, či v danom prípade bolo zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu sú dôležité konkrétne podmienky prípadu, ktoré je potrebné vyhodnotiť individuálne, ako aj vo vzájomných súvislostiach. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli okrem iného objasnené aj všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, a aby sa na tieto v konaní a pri rozhodovaní prihliadalo.

Žiada sa pripomenúť, že v zmysle platnej judikatúry je zásadným porušením práva na obhajobu najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania, ktoré smerujú k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (keď obvinený nemal obhajcu v prípade spadajúcom pod dôvod povinnej obhajoby, ak predmetné porušenie práva na obhajobu malo vplyv na priebeh alebo konečný výsledok trestného konania, tiež napr. vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní bez prítomnosti obhajcu obvineného, hoci na to obvinený nedal súhlas a pod.). Právo na obhajobu je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa písmena c) potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a jeho obsahom je, okrem iného, aj možnosť obvineného vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde.

V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený namietal nevykonanie poučovacej povinnosti okresného súdu o úprave trestnej sadzby po aplikácii asperačnej zásady. Vo vzťahu k tomu najvyšší súd poukazuje na argumentáciu krajského súdu, ktorý uviedol, že

obvinený bol v prípravnom konaní a niekoľkokrát aj v konaní pred súdom (po otvorení pojednávania, prednesení obžaloby okresným prokurátorom) oboznámený o právnej kvalifikácii skutku. ... Od vznesenia obvinenia bol pri výsluchoch obvinených prítomný jeho obhajca, z obsahu vyšetrovacieho ako aj súdneho spisu vyplýva, že obhajcovi obvineného bolo niekoľkokrát umožnené nahliadať do spisu, robiť si z neho výpisy a fotokópie. ... Odvolací súd dodal, že táto povinnosť vyplýva súdu v prípade, že obvinený učinil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, následne súd postupuje podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku a v tomto rozsahu primerane postupuje podľa § 333 ods. 3 (okrem iného aj) podľa písm. g) Trestného poriadku, kedy oboznámi obvineného s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestné činy kladené mu za vinu (a to aj v prípade možného uloženia súhrnného trestu). Pred tým, ako okresný súd udelil obvinenému priestor na to, aby učinil niektoré z vyhlásení podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku mal možnosť sa so svojim obhajcom poradiť. Obvinený neučinil žiadne z vyhlásení a je teda logické, že súd nebude poučovať obvineného o trestných sádzbách kladených mu za vinu v prípade, že sa necíti byť vinný, prípadne že neučiní žiadne vyhlásenie.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 18. októbra 2016 (č. l. 4184) vyplýva, že obvinený A. H. bol predsedom senátu poučený podľa § 257 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku, na čo obvinený uviedol „nevyjadrujem sa“ a poučeniu porozumel. K tomu možno poznamenať, že keďže obžalovaného nie je možné žiadnym spôsobom nútiť k výpovedi, aj v prípade urobenia vyhlásenia k obžalobe podľa odseku 1 ide o jeho právo, ktoré však nemusí využiť a neurobí žiadne vyhlásenie; také vyjadrenie obžalovaného sa zaznamená v zápisnici o hlavnom pojednávaní.

S poukazom na obvineným spomenuté stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejneného v Zbierke pod č. 14/2019, najvyšší súd považuje za potrebné uviesť, že ide odlišný prípad v porovnaní s procesnou situáciou obvineného, nakoľko ide o situáciu pri uznaní viny obvineným v súdnom konaní, ktorý z hľadiska svojich obhajobných práv musí viesť, aká je v jeho neprospech upravená (sprísnená) sadzba (ak je dôvod na taký postup) sa spája s trestným činom, ktorého sa týka jeho neodvolateľné (ak je prijaté) vyhlásenie, ktoré má (vo vzťahu k takým vyhlásením pokrytému výroku o vine) výrazne obmedzenú preskúmateľnosť (v až dovolacom, teda mimoriadnom opravnom konaní a len na základe dovolania ministra spravodlivosti proti takému rozhodnutiu súdu prvého stupňa). Avšak preskúmaná trestná vec nepredstavuje vyššie uvedenú situáciu, nakoľko obvinený neuznal vinu, resp. sa nevyjadril, neurobil žiadne vyhlásenie.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Dovolací súd však z obsahu rozsudku okresného súdu, ako ani rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu ani iné nerešpektovanie práv obvineného. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa hlavných pojednávaní a uplatňovať svoje práva, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcov, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval. Ako vyplýva z vyššie uvedeného, obvineným uvádzané dôvody nespádajú do rámca dôvodov, ktoré znamenajú zásadné porušenie práva na obhajobu.

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom, keďže nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Možno opakovane podotknúť, že podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku dôkazy v každom prípade hodnotí súd a prípadný nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany procesných strán nezakladá žiaden dovolací dôvod.

V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti pripomenúť, že Trestný poriadok výslovne ustanovuje, že súd a orgány činné v trestnom konaní môžu brať do úvahy len dôkazy, ktoré boli získané zákonným spôsobom. Z § 119 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že dôkazným prostriedkom je procesný úkon, pomocou ktorého orgán činný v trestnom konaní alebo súd získava poznatky dôležité na objasnenie veci. Dôkazom je priamy poznatok alebo výsledok činnosti orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý získal pomocou dôkazného prostriedku a slúži na objasnenie skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. Podmienkou, aby dôkazom mohlo byť naozaj „všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci“, je, aby išlo o dôkazy získané zákonným spôsobom. Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 3 Trestného poriadku treba podľa judikatúry považovať jednak splnenie formálnych (procesných) podmienok, vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu, a jednak splnenie materiálnych (obsahových) podmienok, t. j. aby úkon, použitý dôkazný prostriedok na vykonanie, resp. získanie dôkazu, bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 38/2003-I, a ZSP 74/2006). Zároveň netreba opomenúť aj § 119 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého strana môže dôkaz obstarat' alebo dať návrh na jeho vykonanie, avšak sama ho vykonať nemôže. Predmetná činnosť náleží len orgánom činným v trestnom konaní, prípadne súdu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa článku 6 Dohovoru. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I).

Pokiaľ ide o vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, treba zároveň dodať, že ak dovolateľom tvrdená nezákonnosť dôkazu spočíva v zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť pri jeho získaní alebo vykonaní, takto vecne vymedzená chyba zodpovedá (v prípade jej preukázania) iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý je v tomto prípade vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa písm. c) tohto ustanovenia v pomere špeciality. Pritom platí, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Len samotná nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaných dôkazov nie je dôvod na podanie dovolania. Podľa stabilnej judikatúry dovolacieho súdu právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánov činných v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a rovnako ani nimi uskutočnené hodnotenie dôkazov. Inak povedané, za dovolací dôvod upravený pod písmenom c) nemožno považovať nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, resp. jeho nespokojnosť s tým, že nebolo vyhovieť jeho návrhu na vykonanie dokazovania, ak súd takýto postup dostatočne a vecne správne odôvodnil. Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je totiž čo do rozsahu dokazovania viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Rovnako v zmysle uvedeného súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie

dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nepredstavuje zásadné porušenie práva na obhajobu. Iný než uvedený výklad by, napokon, viedol k tomu, že vykonané dôkazy by bolo nevyhnutné hodnotiť v prospech obvineného a súčasne by odporoval viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom vyplývajúcej zo zásady, že účelom dovolacieho konania (s výnimkou dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015, uznesenie najvyššieho súdu z 1. decembra 2020, sp. zn. 6 Tdo 65/2019, uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 71/2012).

Dovolací súd sa stotožnil s konštatovaním krajského súdu, že vykonaným rozsiahlym dokazovaním (str. 77 - 100 rozsudku okresného súdu) bolo jednoznačne preukázané, že obvinený A. H. sa dopustil spáchania oboch skutkov tak, ako mu je kladené za vinu. Svoju účasť na oboch skutkoch obvinený nepoprel, k spáchaniu skutku sa svojou výpoveďou priznal, hoci za absencie vyhlásenia o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Jeho výpoveď bola až na malé odchýlky (ktoré neboli spôsobilé vyvolať akékoľvek pochybnosti o jeho vine) súladné predovšetkým s výpoveďami obvineného D. H. a X. H., s ktorými sa priamo podieľal na skutku 1) a tiež obvinených N. N., K. F. a svedka D. Š. s ktorými sa podieľal na spáchaní skutku 2). V súvislosti s argumentáciou obvineného spochybňujúcu prítomnosť obhajcov na výsluchu D. H. v prípravnom konaní 9. júna 2009, najvyšší súd poukazuje na spisový materiál, z ktorého vyplýva, že predmetného výsluchu (prebiehajúceho 8. a 9. júna 2009, č. I. 415 - 430, 431 - 443) sa (aktívne) zúčastnil aj obhajca obvineného Mgr. Michal Lyso (ktorý využil možnosť položiť otázky), obhajkyňa obvineného JUDr. Adriena Výsudilová sa predmetného výsluchu nezúčastnila, avšak bola o ňom vyzvedená. Okresný súd vo vzťahu k výpovedi obvineného D. H. uviedol, že až na malé detaily (uvedené v odôvodnení rozsudku okresného súdu) bola v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania na hlavnom pojednávaní, jeho výpoveď potvrdili viacerí obvinení, poškodení i svedkovia, ako aj znalecké posudky a listinné dôkazy. Ako prvý začal rozkrývať vo väčšej miere pozadie oboch skutkov, pričom neboli zistené žiadne vedomé činitele, ktoré by ho viedli k prípadným krivým obvineniam vo vzťahu k ostatným spoluobvineným. Nebolo najmä preukázané, že by obvinený D. H. krivo usvedčoval obvinených S. I. a O. F., ktorí boli usvedčovaní najmä jeho výpoveďou. Súd si preto jeho výpoveď osvojil a postavil na nej svoje odsudzujúce rozhodnutie. Rovnako ako obvinený X. H. aj on poznal všetkých spoluobvinených.

Pokiaľ ide o výhrady obvineného v súvislosti s výškou škody, možno uviesť, že škoda bola ustálená na základe vykonaného dokazovania a jej výška, ako kvalifikačný znak vyplýva zo skutkovej vety, pričom tak ako bola ustálená, je ňou súd - vo vzťahu k právnej kvalifikácii viazaný.

K obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že predmetný dovolací dôvod je upravený alternatívne - buď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. V oboch prípadoch však platí existencia právnej chyby, nie skutkovej. V dôsledku toho dovolací súd pri uplatnení tohto dôvodu nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia, nakoľko ťažisko dokazovania v trestnom konaní je totiž pred prvostupňovým súdom a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

Spomenutý dovolací dôvod je okrem toho daný aj nesprávnou aplikáciou iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktorá nemusí bezprostredne súvisieť len s právnym posúdením skutku, ale sa môže týkať napr. rozhodovania o treste či ochrannom opatrení (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-II). Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia, ktoré sa už netýka právnej kvalifikácie, ale posúdenia inej okolnosti, sa pod tým rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až § 30 Trestného zákona), zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona), prípadne pochybenie súdu pri uložení úhrnného trestu a

spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona) alebo trestu súhrnného (§ 42 Trestného zákona) a pod. Posúdenie, či je potrebné použiť ustanovenie o okolnosti vylučujúcej protiprávnosť činu, je priamou otázkou právnej kvalifikácie skutku (trestnosti dotknutého činu).

Vo vzťahu k argumentácii obvineného o nepriznaní poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j) [viedol pred spáchaním trestného činu riadny život] a písm. l) [priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval] Trestného zákona je potrebné najprv poukázať na obvineným spomenuté stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. 44/2017, z ktorého vyplýva, že poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona predpokladá okrem priznania sa páchatelia aj úprimné oľutovanie trestného činu. Či k takému oľutovaniu došlo, je potrebné posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu, vrátane procesných prejavov páchatelia (procesne ako obžalovaného) po prijatí vyhlásenia o uznaní viny podľa § 257 ods. 1 písm. b), písm. c) Trestného poriadku (najmä pri využití práva záverečnej reči a posledného slova).

V tejto súvislosti najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý nepriznal obvinenému príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, pretože odsúdenie, ktoré v čase vyhlásenia rozsudku okresného súdu ešte nebolo zahladené už v čase vyhlásenia rozhodnutia odvolacím súdom bolo zahladené, a to uznesením Okresného súdu Nitra z 3. augusta 2018, sp. zn. 1Nt/15/2017-33, právoplatným 14. augusta 2018. Práve preto nebolo možné toto odsúdenie zohľadniť ako príťažujúcu okolnosť podľa vyššie uvedeného ustanovenia. ... Odvolací súd taktiež nevzhliadol dôvod, pre ktorý by mal obvinenému priznať práve naopak poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, pretože ľútosť ktorú prejavil vo vzťahu k poškodenej X. J. nemožno považovať za úprimnú. Priznanie predmetnej poľahčujúcej okolnosti predpokladá úprimnú snahu po náprave a nesmie byť vykonané len formálne, pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov, pre úprimnú ľútosť sa vyžaduje kvalitatívne vyšší prejav vnútorného postoja páchatelia k trestnému činu na základe postoja po čine, ktorý postoj obvineného k trestnému činu nebol po spáchaní trestného činu zistený. ... Obvinený od začiatku trestného konania nejavil známky úprimnej ľútosti, aj keď v zásade trestnú činnosť nepopieral, avšak jej závažnosť zľahčoval. Postoj obvineného, kedy sa snaží navodiť dojem úprimnej ľútosti odvolací súd hodnotí len ako snahu privodiť si výhodnejšie rozhodnutie o treste. Na tomto mieste odvolací súd poukazuje práve na ironické a posmešné prejavy obžalovaného počas prednesu záverečnej reči na hlavnom pojednávaní 16. januára 2018 (č. l. 4903 - 4904), ktoré o jeho úprimnej ľútosti rozhodne nesvedčia.

Ďalej dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému pripomína, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a príťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo príťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 18/2015).

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku však dôvody podľa ods. 1 písm. i) a podľa ods. 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného. Uvedená podmienenosť sa však vzťahuje len na jeden právny dôvod dovolania; a zásadným ovplyvnením postavenia obvineného sa rozumie situácia, keď chyba vytknutá dovolateľom vykazuje takú intenzitu, že v prípade jej absencie by bolo na mieste prijatie iného rozhodnutia o vine alebo vykonanie inej právnej kvalifikácie trestného činu. Ak uvedená podmienka nie je splnená, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

Napokon pokiaľ ide o obvineným spomenutý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, treba vo všeobecnej rovine uviesť, že dovolacím dôvodom nemôže byť len neprimeranosť

trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby (uznesenie najvyššieho súdu z 22. decembra 2022, sp. zn. 3 Tdo 21/2022). V rámci predmetného dovolacieho dôvodu možno namietat výlučne iba to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku je pritom taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa iba k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 5/2011).

V súvislosti s obvineného namietanou neúmernou dĺžkou konania (12 rokov) a jej nezohľadnení konajúcimi súdmi pri výmere trestu, je potrebné uviesť, že neprimeraná dĺžka trestného konania môže odôvodňovať postup podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 10/2011). Avšak dĺžka konania nemôže byť dôvodom na úspešné uplatnenie dovolacej námietky týkajúcej sa neprimeranosti trestu uloženého v rámci zákonnej sadzby alebo nepoužitia ustanovení o mimoriadnom znížení trestu (§ 39 Trestného zákona) alebo podmiennečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody (§ 49 Trestného zákona). Ako už bolo vyššie uvedené dôvodom dovolania je len uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo uloženie takého druhu trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa [§ 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku] (rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 86/2015). Primeranosť dĺžky konania sa vždy posudzuje s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, pričom súd pri posudzovaní berie do úvahy skutkovú, právnu a procesnú zložitosť prípadu, ako aj správanie štátnych orgánov a účastníkov konania (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Masár proti Slovenskej republike z 3. mája 2012, č. 66882/09, bod 23, vo veci Kemmache proti Francúzsku z 27. novembra 1991, č. 12325/86, 14992/89, bod 60 alebo vo veci Péliissier and Sassi proti Francúzsku z 25. marca 1999, č. 25444/94, bod 67).

V kontexte vyššie uvedeného najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu (str. 58 - 60), z ktorého možno zdôrazniť, že v tejto veci bolo vedené trestné stíhanie voči ôsmim obvineným, pre dva skutky právne kvalifikovaným vo vzťahu k jednotlivým obvineným rôzne podľa početných ustanovení, konanie sa vyznačovalo výraznou zložitou nielen po skutkovej ale aj právnej stránke. Od vznesenia obvinenia orgánov činných v trestnom konaní zabezpečili množstvo listinných dôkazov (medzi ktorými boli aj rozsiahle znalecké posudky z rôznych odvetví), na okresnom súde bolo vykonané dokazovanie oboznámením sa takmer všetkých listinných dôkazov a vylúčením veľkého počtu svedkov, kedy boli na hlavných pojednávaniach zároveň čítané výpovede z prípravného konania na odstránenie rozporov. Netreba opomínať skutočnosť, že po vznesení obvinenia boli obvinení na úteku, kedy orgány činné v trestnom konaní museli pátrať po ich pobyte, následne prebiehalo voči obvinenému A. H. vydávacie konanie z Grécka. Len počas konania na okresnom súde bolo vo veci vykonaných celkom 24 hlavných pojednávaní, obvinení podávali sťažnosti voči rozhodnutiam o väzbe, kvôli čomu bol spis opakovane predkladaný odvolaciemu súde. V konaní na okresnom súde došlo opakovanej zmene senátu, pričom v jednom prípade obvinení nesúhlasili so zmenou, preto muselo byť hlavné pojednávanie (po 4 rokoch od podania obžaloby) vykonané odznova. Možno doplniť, že 11. novembra 2010 po zabezpečení dostatočných dôkazov bola na obvinených na okresný súd podaná obžaloba, pričom okresný súd vo veci rozhodol 18. januára 2018, t. j. po ôsmich rokoch. Obvinení počas konania podávali rôzne sťažnosti, námietky zaujatosti zákonného sudcu, návrhy na vylúčenie veci na samostatné konanie, a mnohé ďalšie procesné úkony, na ktoré musel konajúci súd prihliadať a reagovať. Dĺžku trestného konania ovplyvňovalo aj množstvo návrhov na vykonanie dokazovania, návrhy obvinených na zmeny obhajcov a v neposlednom rade odročovanie hlavných pojednávaní z dôvodu opakovaných návrhov na odročenie zo strany obvinených a ich obhajcov, svedkov ako aj poškodených. Hlavné pojednávanie bolo opakovane zmarené aj pre protestnú hladovku obvineného X. H., ktorý bol takmer 6 mesiacov hospitalizovaný v Nemocnici pre obvinených a odsúdených Trenčín a jeho zdravotný stav mu neumožňoval účasť na hlavnom pojednávaní. Aj napriek odročovaniu okresný súd medzi hlavnými

pojednávania vykonával množstvo procesných úkonov, a teda nebol nečinný. Odvolaciemu súdu bola vec predložená 8. júna 2018 na rozhodnutie o odvolaniach obvinených (s výnimkou obvinených D. H. a N. N.R.), pričom prvotné odvolania obvinených boli priebežne dopĺňané celkom 23 doplneniami. Krajský súd rozhodol na treťom verejnom zasadnutí (16. septembra 2020), kedy predošlé verejné zasadnutia boli odročené pre neprítomnosť obvinených O. F. a K. F., ktorí krajskému súdu opakovane predkladali lekárske správy a žiadali o odročenie pojednávania. Odvolací súd musel zabezpečiť znalecké posudky z odboru zdravotníctva na verifikovanie zdravotného stavu oboch obvinených, rovnako vyzývať ošetrojúcich lekárov ako aj zdravotnícke zariadenia za účelom preukázania skutočného zdravotného stavu obvinených. Dovolací súd sa stotožnil s názorom krajského súdu, že k samotnej dĺžke celého konania prispelo okrem skutkovej a právnej náročnosti prípadu a objektívnych dôvodov aj konanie a správanie obvinených.

Pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, krajský súd, ako uviedol v odôvodnení napadnutého rozsudku, ukladal súhrnný trest podľa zásad na ukladanie úhrnného trestu podľa § 41 ods. 2 v spojení s § 42 ods. 1 Trestného zákona, a to vo vzťahu k odsúdeniu v trestnej veci vedenej Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 2T/16/2011, v ktorej veci bol obvinenému uložený trest odňatia slobody vo výmere 15 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, a to pre trestný čin vydieračského únosu podľa § 186 Trestného zákona. Vzhľadom na uplatnenie asperačnej zásady bolo potrebné obvinenému ukladať trest práve podľa prísnejšej trestnej sadzby, v tomto prípade podľa § 186 ods. 4 Trestného zákona, a to v trvaní 20 až 25 rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie. ... Odvolací súd obvinenému trest zmiernil tak, že mu uložil trest odňatia slobody na takmer samej spodnej hranici trestnej sadzby v trvaní 21 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, nakoľko odvolací súd mal za to, že narušenie obvineného ako páchatel'a ako aj možnosť jeho nápravy neodôvodňuje jeho zaradenie do ústavu s nižším stupňom stráženia. Na uvedenom nemení nič ani rozhodnutie Okresného súdu Trnava zo 17. februára 2020, sp. zn. 3Nt/8/2020-20, na ktoré obvinený poukazuje, a ktorým okresný súd zmenil spôsob výkonu trestu odňatia slobody tak, že obvineného preradil na ďalší výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Odvolaciemu súdu zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva viazanosť predchádzajúceho rozhodnutia o zmene výkonu trestu odňatia slobody v inom trestnom konaní a bezpodmienečná viazanosť takýmto rozhodnutím. Spolu s uložením súhrnného trestu odvolací súd zrušil výrok o treste vo výmere 15 rokov uloženého obvinenému Okresným súdom Nitra v trestnej veci pod sp. zn. 2T/16/2011, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce. Pokiaľ ide o uloženie ochranného dohľadu podľa § 76 ods. 1 v spojení s § 78 ods. 1 Trestného zákona, aj v tejto časti odvolací súd pristúpil k zmierneniu trestu tak, že obvinenému uložil ochranný dohľad v trvaní dva roky s primeranými povinnosťami tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

V súvislosti s poukázaním obvineného na novelu Trestného zákona možno odkázať na obvineným spomenuté rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 46/2014-I, podľa ktorého dovolací súd posudzuje napadnuté rozhodnutie v zásade z hľadiska súladu so zákonom účinným v čase vyhlásenia tohto rozhodnutia. Pri rozhodovaní o dovolaní napadnutej okolnosti patriacej do oblasti posudzovania trestnosti činu alebo ukladania trestu však zohľadní aj zmenu právneho stavu v čase od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia do momentu rozhodovania dovolacieho súdu, ktorá je relevantná v súvislosti s ústavným princípom retroaktivity Trestného zákona, resp. jeho zmeny priaznivej pre páchatel'a (článok 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 1 Trestného zákona) a dôsledkom aplikácie tohto princípu pre možné rozhodovanie v novom konaní.

Článok 49 ods. 1 tretia veta Charty základných práv Európskej únie kodifikuje právo na uplatnenie miernejšieho trestu, ak sa v čase spáchania trestného činu uplatňoval prísnejší trest (zásada *lex mitior*). K tomu najvyšší súd stručne uvádza, že zásada *lex mitior* je preto jedným zo základných právnych pravidiel upravujúcich uplatňovanie po sebe prijatých ustanovení trestného práva v rôznych časových úsekoch, ktoré bráni návratu k predchádzajúcim prísnejším ustanoveniam týkajúcim sa znakov skutkovej podstaty trestného činu a trestov. Uplatňovanie predmetnej zásady je samo osebe dôsledkom širšej zásady právnej istoty, ktorá si vyžaduje, aby právne pravidlá boli jasné a presné a aby ich uplatnenie bolo pre osoby podliehajúce súdnej právomoci predvídateľné. Súdny dvor Európskej únie k

právu na uplatnenie miernejšieho trestu konštatoval, že miernejší trest môže vyplývať buď zo zmeny klasifikácie príslušného skutku, alebo zo zmeny trestu, ktorý sa na trestný čin uplatňuje. Povedané inými slovami, uplatnenie priaznivejšieho trestného zákona v sebe nevyhnutne zahŕňa postupné uplatňovanie zákonov v časovom slede a spočíva na konštatovaní, že zákonodarca zmenil názor buď na trestnú kvalifikáciu skutkov, alebo na trest, ktorý sa má uložiť za spáchanie trestného činu (Paoletti a i. zo 6. októbra 2016, C-218/15, EU:C:2016:748, bod 27). Ak však bol jednotliviec odsúdený v čase zavedenia miernejšieho trestu, nemá nárok na uplatnenie miernejšieho trestu, pokiaľ nebolo prijaté osobitné ustanovenie o takomto nároku (Delvigne zo 6. októbra 2015, C-650/13, EU:C:2015:648, bod 56).

Hoci toto právo nie je výslovne uvedené v článku 7 ods. 1 Dohovoru, Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre (napr. rozsudok vo veci Jidic proti Rumunsku z 18. februára 2020, č. 45776/16, bod 80) pripomína, že článok 7 Dohovoru zaručuje nielen zásadu zákazu retroaktivity prísnejších trestných zákonov, ale implicitne aj zásadu retroaktivity miernejších trestných zákonov; inými slovami, pokiaľ existujú rozdiely medzi trestnoprávnou úpravou platnou v čase spáchania trestného činu a neskoršími predpismi trestného práva prijatými pred vynesením konečného právoplatného rozsudku, súdy musia uplatniť zákon, ktorého ustanovenia sú pre obžalovaného priaznivejšie [pozri rozsudok vo veci Scoppola proti Taliansku (č. 2) zo 17. septembra 2009, č. 10249/03, bod 109]. V rozsudku vo veci Gouarré Patte proti Andorre (z 12. januára 2016, č. 33427/10, body 33 až 36) Európsky súd pre ľudské práva dokonca rozšíril záruky článku 7 týkajúce sa retroaktivity miernejšieho trestného zákona na možnosť spätnej revízie právoplatného rozsudku, ak vnútroštátny zákon takúto možnosť poskytuje. Zásada retroaktivity miernejšieho trestného zákona sa môže vzťahovať aj na skutočnosť spojenia viacerých trestov do jedného súhrnného trestu (rozsudok vo veci Koprivnikar proti Slovinsku z 24. januára 2017, č. 67503/13, bod 49, 59). Pre úplnosť možno uviesť, že vo veci Parmak a Bakir proti Turecku (z 3. decembra 2019, č. 22429/07 a 25195/07, bod 64) Európsky súd pre ľudské práva po prvýkrát konštatoval, že zásada retroaktívneho uplatňovania miernejšieho trestného zákona sa uplatňuje aj v kontexte novely týkajúcej sa definície skutkovej podstaty trestného činu (pozri Poradné stanovisko Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúce sa použitia „blanketového odkazu“ v definícii skutkovej podstaty trestného činu a porovnaní trestného zákona účinného v čase spáchania trestného činu a neskoršieho trestného zákona z 29. mája 2020, č. P16-2019-001, bod 82).

V kontexte vyššie uvedeného možno konštatovať, že v posudzovanej veci, pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ako aj ochranný dohľad, ktorých uloženie zákon (účinný v čase ukladania) za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Je teda zrejmé, že krajským súdom znížený trest odňatia slobody vo výmere 21 (dvadsaťjeden) rokov je uložený v zákonom stanovenej trestnej sadzbe, primeraný spáchanému trestnému činu a nezakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak sa proti obvinenému viedlo trestné stíhanie, hoci bolo neprípustné.

Porušenie zásady špeciality by mohlo naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku, avšak iba vtedy, ak už prebiehajúce trestné stíhanie nebolo súdom zastavené, hoci bolo podľa § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku pre absenciu potrebného súhlasu s trestným stíhaním konkrétnej osoby neprípustné, teda ak vyústilo do iného spôsobu skončenia veci než podľa § 241 ods. 1 písm. c), § 244 ods. 1 písm. c), § 281 ods. 1, § 290 ods. 1, § 320 ods. 1 písm. c) alebo § 326 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Ustanovenie § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa pritom vzťahuje výhradne na slovenské vnútroštátne trestné stíhanie podľa § 10 ods. 14 Trestného poriadku a nie aj na postup justičných orgánov Slovenskej republiky pri uznávaní a výkone právoplatného odsudzujúceho rozhodnutia vydaného súdom členského štátu v trestnom konaní podľa § 1 písm. b) zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (tento typ konania ani nie je možné zastaviť uvedeným spôsobom). Dovolateľom vecne uplatnená námietka, týkajúca sa zásady špeciality, tak nebola zrejme spôsobilá naplniť ani tento dovolací dôvod.

V súvislosti s obvineného namietanou nezákonnosťou jeho vydania, teda porušenia zásady špeciality v zmysle § 31 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze, okresný súd z oboznámených listinných dôkazov (písomnosti ohľadom rozhodnutia gréckych justičných orgánov z č. l. 2657 - 2692 a podstatné obsahy spisov Okresným súdom Trnava sp. zn. Tp/407/2008 a sp. zn. Tp/411/2009) ustálil, že k porušeniu procesných predpisov a zákonných noriem nedošlo a vydanie obvineného do Slovenskej republiky bolo vo vzťahu k predmetnej trestnej veci zákonné. Rovnako z odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu (str. 46-48) vyplýva, že na obvineného boli vydané tri európske zatýkacie rozkazy:

1. sp. zn. 4Tp/255/2008 (neskôr zrušený a nahradený 21Tp/303/2010) vydaný Okresným súdom Nitra pre obzvlášť závažný zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona;
 2. sp. zn. Tp/407/2008 (č. l. 318-328) vydaný Okresným súdom Trnava pre oba skutky v predmetnej trestnej veci;
 3. sp. zn. Tp/411/2008 (č. l. 329-335) vydaný Okresným súdom Trnava pre tri skutky, a to obzvlášť závažný zločin obzvlášť závažný zločin obmedzovania osobnej slobody podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona (totožný skutok ako pri prvom európskom zatýkacom rozkaze) a tiež oba skutky v predmetnej trestnej veci;
- je potrebné uviesť, že znenie skutkov a ich právna kvalifikácia, ktorá bola daná v čase vydania týchto európskych zatýkacích rozkazov zodpovedali do tej doby zisteným skutočnostiam.

Ďalej krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poznamenal, že zo zápisnice (rozhodnutia) z verejného zasadnutia senátu Krajského súdu v Thessalonikách č. 1086/2009 na ktorom rozhodoval o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu č. 4Tp/255/2008 vyplýva, že obvinený A. H. nesúhlasil s jeho vydaním pokiaľ ide o trestný čin podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona. Zo zápisnice vyplýva, že aj napriek vyhláseniu obvineného o nesúhlase s vydaním boli splnené podmienky pre jeho vydanie na územie Slovenskej republiky, preto Krajský súd v Thessalonikách rozhodol o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu sp. zn. 4Tp/255/2008 a vydaní obvineného. ... Z Rozhodnutia Krajského súdu Thessaloniki č. 4/2010 vyplýva, že vzhľadom na to potom nariadili príslušné orgány Gréckej republiky vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu sp. zn. Tp/407/2009 a Tp/411/2009, a teda vydanie bolo zákonné. ... Ako bolo uvedené vyššie, obvinený nesúhlasil s vydaním pre skutok, ktorý nie je predmetom tohto konania. Následne v dôsledku vydania druhého a tretieho európskeho zatýkacieho rozkazu už pre skutky, ktoré sú predmetom tohto konania ako aj pre skutok, pre ktorý bol vydaný európskeho zatýkacieho rozkazu č. 4Tp/255/2008, je podľa krajského súdu zrejmé, že s vydaním súhlasil, na čo Krajský súd Thessaloniki nariadil vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu sp. zn. Tp/411/2008 vydaný Okresným súdom Trnava, pre všetky tri skutky. Najvyšší súd sa stotožnil s konštatovaním krajského súdu, že práve preto je námietka o nezákonnosti jeho vydania nedôvodná. Je síce pravdou, že po vydaní na územie Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí na okresnom súde vyhlásil, že si uplatňuje zásadu špeciality, avšak obvinený bol vydaný na základe európskeho zatýkacieho rozkazu sp. zn. Tp/411/2008, ktorý obsahoval spolu všetky tri skutky (dva, ktoré sú predmetom tejto obžaloby a skutok v trestnej veci vedenej Okresným súdom Nitra), preto zásada špeciality sa mala uplatniť na všetky ďalšie skutky, okrem vyššie uvedených troch, nie na skutky, pre ktoré bol vydaný.

Je teda zrejmé, že nedošlo k porušeniu zásady špeciality podľa § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze a § 9 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, a tým k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. k) Trestného poriadku.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného A. H. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.